

LAISVŪNĖ PETKEVIČIENĖ

„Dietologija – visas mano gyvenimas“

Lietuvos gydytojams dietologams ir dietistams pasisekė. Jų gretose yra ir jau tris dešimtmečius pirmuoju smuiku groja ryški asmenybė – gydytoja Laisvūnė Petkevičienė. Pastarieji metai gydytojos gyvenime gausūs ženklių datų: pedagoginės veiklos keturiasdešimtmetis, dvidešimt metų, kai apgynė medicinos daktaro disertaciją. Tačiau jubiliejai ateina ir praeina. Jų labai nesureikšmina ir pati gydytoja. Bet likimui Laisvūnė dėkinga už jai suteiktą kūrybinę energiją, kurios dėka atlikta daug ir svarbių darbų.

L. Petkevičienė gimė Kretingoje, pedagogų šeimoje. Vėliau šeima persikėlė į Šiaulius. Kilusi iš garsios bajorų Šliūpų – gydytojų, literatų, visuomenininkų - giminės, Laisvūnė paveldėjo polinkį į menus, meilę poezijai. Nuo penkerių metų vaidino profesionaliame Šiaulių vaikų teatre. Scenoje jaunoji aktorė praleido 10 metų, dalyvavo beveik visuose Šiaulių vaikų teatro pastatymuose. Be to, mergaitė mokėsi muzikos, daug skaitė, aukštesniosiose klasėse grojo mokyklos mergaičių dūdų orkestre. Būdama 12 metų parašė pirmuosius savo eilėraščius. Už literatūrinius rašinius jaunoji kūrėja buvo apdovanota Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto, I-ojo Respublikinio jaunimo festivalio organizacinio komiteto garbės raštais. Tačiau baigusi Šiaulių Juliaus Janonio vidurinę mokyklą, pasirinko ne dailės ar muzikos studijas. Laisvūnė, paklausiusi mamos patarimo rinktis profesiją, „tinkančią prie visų valdžių“, 1958 m. įstojo į Vilniaus universiteto Medicinos fakultetą. Čia ji taip pat aktyviai reiškėsi studentų mokslinėje bei kultūrinėje veikloje. Už mokslinius darbus, dalyvavimą studentų saviveikloje ne kartą buvo apdovanota garbės raštais ar diplomais.

Universitete studentei labiau patiko akušerija ir ginekologija, todėl po studijų ir pasirinko šią specialybę. Dirbo Šiaulių greitosios pagalbos stoties gydytoja, vėliau akušere-ginekologe miesto gimdymo namuose. Jauna gydytoja buvo pakviesta dėstyti anatomijos-fiziologijos kursą Šiaulių medicinos mokykloje. Kartu su vyru, buvusiu bendramoksliu, chirurgu Stasiu Petkevičiumi įsitraukė į Šiaulių miesto medikų kultūrinį gyvenimą. Dalyvavo medicinos darbuotojų agitbrigadoje „Taip neturi būti“, skaitovų konkursuose, rengė sporto varžybas. Neapleido ir kito savo pomėgio – poezijos. L. Petkevičienė, dalyvaudama Vinco Kudirkos medikų literatų draugijos poezijos pavasariuose, ne kartą pelnė laureatės vardą. Jos eilėraščiai nuo 1967 m. publikuojami periodinėje spaudoje.

Su šeima 1975 metais persikėlusį į Vilnių, L. Petkevičienė metus dirbo geležinkelio apygardos ligoninės gydytoja. Tačiau likimas kartais negailestingai pakoreguoja tolesnių gyvenimo įvykių seką. Dėl įgytos alergijos toliau negalėjusi operuoti, gydytoja privalėjo rinktis kitą specialybę. Taip ji atėjo į dietologiją ir šiai mūzai tarnauja jau tris dešimtmečius. Dirbo Vilniaus miesto valgyklų tresto, prekybinių organizacijų valdybos gydytoja dietologe. 1983-1988 m. mokėsi

VU aspirantūroje. Apgynus disertaciją, jai buvo suteikta aukščiausia gydytojo dietologo kvalifikacijos kategorija. Sveikatos apsaugos ministro kvietimu 1989 m. tapo SAM vyriausiąja specialiste konsultante dietologijai. Šias atsakingas pareigas ėjo šešiolika metų. Iki 2005-ųjų dirbo VU Santariškių klinikų Hepatologijos, gastroenterologijos ir dietologijos centro, Dietinio gydymo poskyrio vyriausiąja specialiste gydytoja dietologe, dėstė dietetiką ir dietologiją studentams ir kvalifikacijos tobulinimo kursų klausytojams. Šiuo metu dėstytojos paskaitų klauso Vilniaus kolegijos Sveikatos priežiūros fakulteto studentai.

Puikūs L.Petkevičienės organizaciniai sugebėjimai atsiskleidė jai vadovaujant 1989 m . įkurtai Lietuvos dietologų draugijai (LDD). Per 15 jos vadovavimo draugijai metų surengtos 26 respublikinės mokslinės-praktinės konferencijos, per 50 seminarų dietistams bei dietetikos technologams, atstovauta LDD ir Lietuvos mokslui tarptautiniuose forumuose. Daug dėmesio skirta profesionalių specialistų rengimui ir jų kvalifikacijos tobulinimui. L. Petkevičienė aktyviai dalyvavo, rengiant mokymo programas. Jos iniciatyva Vilniaus aukštesniojoje medicinos mokykloje (dabar Vilniaus kolegijos Sveikatos priežiūros fakultetas) 1995 m . pradėti rengti būsimieji dietistai; nuo 1996 m . Vilniaus aukštesniojoje prekybos mokykloje (dabar Vilniaus kolegijos Verslo vadybos fakultetas) – dietetikos technologai. LDD tapus Europos dietetikos asociacijų federacijos (EFAD) nare, draugijos pirmininkė dėmesį sutelkė į tarptautinių standartų diegimą, pažangių metodikų sklaidą mūsų šalyje.

L.Petkevičienei vadovaujant parengtos maisto higienos, dietinio gydymo organizavimo, gydytojų dietologų, dietistų, dietetikos technologų medicinos normos.

Nuo 2005 metų gydytoja vadovauja Nacionalinei dietetikos federacijai. Savo žinias gilina bei profesine patirtimi dalijasi tarptautinėse konferencijose bei seminaruose. Praėjusiais metais pagal Socrates/Erasmus programą Olandijoje Nijmegeno aukštojoje mokykloje ji skaitė paskaitas temomis: „Kompetencija grindžiamas mokymas Lietuvoje“, „Maitinimosi priežiūra“, „Klinikinis maitinimas“, „Paciento/kliento lūkesčių patenkinimas maistu“.

Apie platų L.Petkevičienės profesinės mokslinės veiklos diapazoną byloja ir publikuoti darbai. Ypač produktyvus autorei yra pastarasis dešimtmetis. Ji yra viena knygos „Senas žmogus šeimoje“ (1999) autorių. Kartu su bendraautore doc. Violeta Merkiene išleido ilgai brandintą „Mitybos medicinos vadovą“ (1999); sudarė „Dietinio gydymo vadovą“ (2000-2001), „Dietinio maisto saugos vadovą“ (2004). 2006 m. iš spaudos išėjo dvi L.Petkevičienės parengtos mokomosios knygos: „Maitinimosi priežiūros vadyba.“ (2006) ir „Dietetika“ (2006). Pastarojoje yra pateiktas autorės sudarytas Valstybinės lietuvių kalbos komisijos aprobuotas dietologijos terminų žodynas. Šiuo metu spaudai rengiama knyga „Pagyvenusiujų ir vyresniojo amžiaus žmonių maitinimosi priežiūra“. Gydytoja nuo 1986 m . profesinėje bei popularioje spaudoje skleidžia dietologijos mokslo žinias bei populiarina tinkamo maitinimosi tradicijas.

L. Petkevičienė savo profesine moksline veikla nusipelnė kolegų, studentų, sveikatos apsaugos organizatorių įvertinimo. Jų žodžiais, gydytojos, mokslininkės, LDD prezidentės atkaklaus darbo dėka „Lietuvos dietologija tapo visaverte profilaktinės ir gydomosios medicinos dalimi. [...] Jos rūpesčiu ir iniciatyva Lietuvos dietologijoje įdiegti europiniai dietologijos principai, sukurta nauja maisto kokybės ir saugos užtikrinimo sistema“. 2005 m. už ilgametę pedagoginę veiklą Vilniaus kolegijos Sveikatos priežiūros fakulteto dėstytoja L. Petkevičienė buvo apdovanota Sveikatos apsaugos ministro Padėkos raštu.

Laisvalaikį gydytoja skiria poetinei kūrybai. Jos eilėraščių pasirodo periodinėje spaudoje; jų išspausdinta Vinco Kudirkos medikų literatų draugijos poezijos rinkinyje „Skrenda paukštė baltaplunksnė“ (1991), poezijos almanache „Į vakaro tylą“ (2002), išleista atskiromis knygelėmis: „Laimžirgių šokis“ (1993), „Žvirblis Kika tvarkdarys“, „Paskutinis tango“ (2005). Laisvūnė yra ir puiki poezijos skaitovė. Radijo eterio eteryje dažnai skamba kompozitoriaus Algimanto Raudonikio dainos „Paskutinis tango“, „Paklydę metai“, kurių žodžių autorė - Laisvūnė Petkevičienė.

Kas artimiau pažįsta daktarę Laisvūnę, žino, koks neišmatuojamas ir įvairiapusiškas jos pasaulis, pradedant profesine veikla, baigiant poetinės kūrybos blyksniais. Ji didžiuojasi savo bajoriška kilme. Kaip ir kiekviena mama, motulė, džiaugiasi savo užaugintom atžalom – dukra Junita ir sūnumi Modestu, anūkais Monika, Pauliumi, Agota ir Povilu.

Sakoma, kad gyvenimas šypsotųsi, reikia ir jam dovanoti savo gerą nuotaiką. Pridėjus dar žemaitišką užsispyrimą bei entuziazmą, sėkmė tampa nuolatinė viešnia. Atrodo, kad Laisvūnė pagavo savo profesinės bei kūrybinės sėkmės paukštę.

Salvinija Kocienė
Lietuvos medicinos bibliotekos direktorė